

Hr Märt Ots
Konkurentsiamet
Auna 6
10317 Tallinn

Tallinna Vesi

Teie: 10.05.2011 nr 9.2-5/11-0090-007 ja
30.05.2011 nr 9.2-5/11-0090-009
Meie: 08.07.2011 nr 6/1125237-3

Lugupeetud hr Ots,

Käesolev kiri on vastuseks Teie poolt 10.05.2011 avaldatud seisukohtadele AS-i Tallinna Vesi (edaspidi ASTV) kehtiva veeteenuse hinna osas Tallinnas ja Saue linnas. On äärmiselt kahetsusväärne, et vaatamata erastamislepingu tingimuste põhjalikule selgitamisele nii ASTV poolt 31.03.2011 saadetud kirjas kui ka paralleelselt toimuva ASTV hinnataotluse menetluse käigus, on Konkurentsiamet (KA) taas kord otsustanud jätta täielikult tähelepanuta ASTV erastamislepingu, mis on vastavuses Eesti ja EL õigusaktidega.

KA selline lähenemine ei ole vastavuses Haldusmenetluse seadusega, mille kohaselt peab haldusorgan kaalutusõiguse teostamisel kaaluma põhjendatud huve (§4 lg 2)¹. Veelgi enam, sellisel viisil erastamislepingu tähelepanuta jätmine on ebaeetiline ning väljendab lugupidamatust nende investorite õiguste suhtes, kes investeerisid Eestisse õiguspärase ootusega, et nende investeeringut kaitstakse, mitte ei muudeta ühepoolset investeerimise aluseks olnud eeldusi.

Kuivõrd Te olete kitsalt rakendanud oma soovitusliku ja tunnustamata meetodikat teostamata erastamislepingu ja õigustatud ootuste analüüsi, peame siinkohal oluliseks korrata erastamislepingu olulisimaid aspekte, mida peab arvesse võtma ASTV põhjendatud tulukuse ja tariifide analüüsimisel:

- Hetkel kehtiv veeteenuse hind kehtestati erastamisel kokkulepitud tariifi muutmise mehhanismi põhjal.
- Kõnealused lepingud olid sel ajal ja on praegu täielikult kooskõlas kohalduva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusega ja Euroopa Liidu õigusega.
- ASTV erastamine juhendus konkurentsituru tingimustest ning erastamise hankemenetluses seadis Tallinna linn pakkujatele selged kriteeriumid, mille põhjal nende poolt esitatud pakkumisi hinnati, ning lepingu 15-aastase kehtivuse perioodi kinnitas Eesti Vabariigi valitsus.
- Investoritelt oodati veeteenuste kvaliteedi kiiret ja märkimisväärset parendamist madalaima võimaliku reaalitariifide tõusuga. Samas julgustati investoreid aktsiate eest tasuma kõrgeimat mõistlikku hinda, mis ületas ettevõtte aktsiate nominaalväärtust.
- Lepingu esimese kümne aasta jooksul on investorid täielikult austanud lepinguga võetud kohustusi ning saavutanud Tallinna elanike jaoks kõik nõutud teenuse standardid ning isegi enam kui nõutud. Vastutasuks on investoritel õigus teenida mõistlikku tulukust kogu investeeringult terve lepingu perioodi vältel.

¹ Väljavõte: *Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.*

tvesi@tvesi.ee Tel. +372 6262 200
www.tallinnavesi.ee Fax +372 6262 300

AS Tallinna Vesi, Ädala 10, Tallinn 10614, Estonia, Reg. no 10257326

- Selleks, et näitlikustada vastavate lepingute ning erastamisel vastu võetud otsuste korrektsust ning samuti ettevõtte poolt kokku lepitud kohustuste täitmist, esitasime koos hinnataotlusega detailse ja erapooletult kinnitatud analüüsi. Selle analüüsi esitamisega lootis ettevõtte abistada KA-d hinnataotluse analüüsis ning näitlikustada, et erastamise ajast kuni tänaseni (s.t. ajaperioodil 2001-2010) ettevõtte poolt teenitud tulu oli täielikult vastavuses teiste erastatud kommunaalteenuste ettevõtete tulukusega, kui arvestada rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid (vt Maailmapanga väljaanne *Resetting Price Controls for Privatized Utilities*, millele Te ise oma 03.02.2011.a vastuse alaviites 4 viitate). See erapooletult kinnitatud analüüs näitab selgelt, et ettevõtte ja UUTBV poolt erastamisest teenitud tulukus ei ole olnud ülemäärane.
- ASTV erastamisel kehtestatud lepingud ja kriteeriumid loodi ja vormiti eesmärgiga ohjeldada tariifitõuse, samuti tagada kvaliteediparendused ning nii stabiilsed pikaajalised pooltevahelised suhted kui ka erastamisest maksimaalse kasu saamine, tagades samas adekvaatse tulu ka investoritele. Erastamise ajal avalikult kajastatud enampakkumise kriteeriumid (iseäranis põhikriteerium, mis puudutas k-koefitsienti) peegeldasid avalikku huvi kaitsta tarbijaid selle vastu, et monopolid teeniks ülikasumeid selle läbi, et erastamise üheks tingimuseks oli hoida tariife madalaimal võimalikul tasemel.
- Kokkuvõttes soovime rõhutada, et KA seisukoht ASTV monopoolse olukorra ning sellest tuletatud vajaduse osas vältida ülemäärase tulu teenimist tarbijate huve rõhutades on eriti õigustamatu olukorras, kus erastamisajal sõlmitud lepingud, mis olid kooskõlas valdkonna riikliku regulatsiooniga, võtsid sellist avalikku huvi juba nõuetekohaselt arvesse. Kuivõrd KA ei ole arvesse võtnud ega analüüsinud erastamisel sõlmitud lepinguid, võib KA kommentaare pidada alusetuteks.

Oleme põhjalikult analüüsinud Teie poolt 15.05.2011 meile esitatud seisukohti ning leiame, et on kahetsusväärne, et KA on kitsalt võtnud arvesse vaid 2010. aasta 1. novembrist jõustunud muudatusi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduses ning KA enda tunnustamata ja soovituslikku meetodikat. Täpsemalt on KA oma analüüsis arvestanud ainult muudetud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse paragrahvidega vaatamata asjaolule, et ASTV on korduvalt ja põhjalikult selgitanud ja põhjendanud veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andnud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse §14² lg 7 nõudeid järgides kõik vajalikud selgitused Ettevõtte majandustegevuse kohta.

Lisaks, selleks, et tagada, et KA saaks teha võimalikult täielikul informatsioonil põhineva otsuse, mis arvestaks kõiki erastamisaegseid olulisi finants- ja muid tegevustingimusi ja ka ettevõtte poolt nende tingimuste täitmist alates erastamisest, edastas ASTV KA-le osana 09.11.2010.a esitatud hinnataotlusest (10.11.2010.a edastatud elektrooniliselt CD-l) Teenuslepingu kõik osad ja muudatused ning kõik olulised erastamisel sõlmitud dokumendid. Tänaseni ei ole KA ASTV 2011. aasta hinnataotluse lisana esitatud täiendavaid materjale arvesse võtnud ega analüüsinud.

Võttes arvesse KA lähenemist, leiame, et KA ignoreerib investori poolt ettevõtte erastamisel ettevõtte aktsiate eest tasutud hinda, konkurentsitingimustel erastamist eesmärgiga saavutada madalaim võimalik reaalariifi tõus ja teenuste kvaliteedi märkimisväärset parendamist 2001. aastast alates, ning selliselt KA sisuliselt keelab investoritel teenida oma investeringult õiguspärast tulu. See tähendab ASTV erastamisel samade Eesti võimuorganite poolt kehtestatud õiguslike ja majanduslike tingimuste ühepoolset modifitseerimist.

Taoline lähenemine pöörab pea peale õigusliku ja majandusliku platvormi, mille alusel välisinvestorid otsustasid erastamisel ettevõttesse investeerida. Antud juhul rikub KA selline seisukoht üldtuntud EL õiguse põhimõtteid, mille kohaselt ettevõtete erastamisel on EL liikmesriigid kohustatud järgima

„*ettemääratud objektiivseid ja stabiilseid kriteeriume*“, ning, selleks, et tagada, et antud põhimõttest mööda ei hiilitaks, on EL liikmesriigid samuti kohustatud hoiduma erastamise menetluse eesmärgil seatud õiguslike reeglite ja kriteeriumide suvalisest muutmisest *ex post facto*.

Antud asjaoludel rikub KA seisukoht kapitali vaba liikumist ja ettevõtlusvabadust, mis on põhivabadused EL õiguses ning on üliluslikena sätestatud EL konsolideerimislepingu artiklites 49 ja 63.

Viimane märkus käsitleb Teie kommentaari, et „*Euroopa Liidu Komisjoni otsus ei mõjuta mingil määral ASTV 2010.a kohta esitatavaid tegelikke, raamatupidamises kajastatud kulusid, tulusid ja põhivara väärtust*“. Soovime siinkohal toonitada, et ASTV pöördus EL Komisjoni poole, sest oli mures, et Eesti ametivõimud on meie 2011 hinnataotluse menetlusemisel erastamislepingu tingimused täielikult tähelepanuta jätnud. Kuivõrd Teie poolt 10.05.2011 ASTV-le saadetud seisukohad näitavad, et KA mitte ainult ei eira erastamislepingu tingimusi, vaid nüüd kohaldab ka enda tunnustamata soovituslikku meetodikat tagasiulatuvalt ka varasematel aastatel kehtestatud tariifidele. Seetõttu, peame veelgi olulisemaks ära oodata EL Komisjoni otsus enne kui ühepoolset kahjustatakse nende investorite huve, kes on heas usus erastamislepingu põhjal Eestisse investeerinud 2001 aastal, aga ka 2005. aasta aktsiate esmase avalikku pakkumise ajal ja pärast seda.

Peame vajalikuks veelkord toonitada, et KA kooskõlastusmenetlus ja järelevalvemenetlus on vägagi otseselt seotud EL Komisjoni teabepäringu eseme ja sisuga, mis on ka põhjus, miks ettevõtte taotles, et KA võtaks aega ning ei teeks nendes menetlustes rutakaid otsuseid selleks, et ennetada KA sattumist vastuollu EL Komisjoni hinnanguga ASTV kaebuses käsitletud Eesti riigi poolt kasutatud meetmetele. On ilmne, et kui KA peaks võtma vastu lõpliku otsuse ASTV tariifide suhtes enne seda, kui EL Komisjon võtab seisukoha kaebuse osas, siis see seab ohtu Komisjoni menetluse *effet utile*, mis on silmnähtavas vastuolus liikmesriikide ja Komisjoni vahelise lojaalse koostöö põhimõttega.

Lisaks, nagu olete teadlik, vaidlustasime Tallinna halduskohtus Teie 2. mai 2011.a otsuse mitte kooskõlastada ettevõtte 2011. aasta hinnataotlust. Teie poolt koostatud analüüs ettevõtte kehtivate (2010. aasta) hindade kohta on praktiliselt identne Teie poolt koostatud analüüsiga meie 2011. aasta hinnataotluse osas. Nii meie poolt 29.03.2011 saadetud kirjas kui ka halduskohtule 01.06.2011 esitatud kaebuses vaidlustasime pea kõik Teie 02.05.2011 otsuses ettevõtte 2011. aasta hinnataotluse suhtes tõstatatud küsimused kuivõrd need ei ole kooskõlas Eestis kehtivate seadustega; need jätavad täielikult tähelepanuta seaduslikult sõlmitud erastamislepingu; Teie poolt väljatöötatud soovituslikus juhendis kasutatud põhimõtteid ei ole rakendatud järjekindlalt ning need ei ole kooskõlas Teie enda regulatsiooni eesmärkidega ega parimate regulatsiooni tavadega. Kuivõrd Teie analüüs on peaaegu identne nii 2011. aasta kui ka 2010. aasta hindade osas, siis tooksime oma vastuses Teie analüüsile kehtivate (s.o. 2010. aasta) hindade osas välja täpselt samad vastuväited. Seetõttu usub AS Tallinna Vesi, et ettevõtte kehtivate (2010. aasta) tariifide osas algatatud haldusmenetluse peaks hetkel vähemalt peatama, kuna Konkurentsiametil ei ole hetkel veel täit kindlust, kas KA seisukohad ettevõtte erastamislepingu, Eesti seaduste ja Konkurentsiameti poolt koostatud juhendi osas vastavad regulatsiooni eesmärgile.

Käesolevaga palume Teil lõpetada kehtivate veeteenuse hindade järelevalvemenetlus vastavalt ASTV poolt esitatud informatsioonile, selgitustele ja tõendusmaterjalidele, tulenevalt Konkurentsiseaduse § 63⁴ lg-st 2. Juhul kui Teil on täiendavalt mis tahes kõhklusid seoses 1. novembrist 2010.a jõustunud Seadusemuudatusega, siis palume Teil kõnealune järelevalvemenetlus peatada tulenevalt Konkurentsiseaduse § 63³ lg-st 1.²

Jääme jätkuvalt lootma avatud diskussioonile mis tahes täiendavat selgitamist või arutelu vajavate teemade osas, eriti mis puudutab **Teenuslepingu ja ASTV erastamislepingu ühepoolset rikkumist**,

² Väljavõte: Konkurentsiamet võib menetluse oma otsusega peatada, kui asja kohta seisukoha võtmisel olulist tähtsust omav ja selle asjaga seotud haldus-, halduskohtu-, tsiviil-, väärteo- või kriminaalmenetlus on pooleli.

milline sündmus leiab aset siis, kui KA jätkab seni valitud lähenemisega. Juhul, kui selline sündmus peaks aset leidma, siis on ettevõtte vajadusel valmis oma õiguste ja oma aktsionäride õiguste kaitseks astuma mis tahes juriidilisi samme nii rahvusvahelisel kui kohalikul tasemel.

Lugupidamisega,

Ian John Alexander Plenderleith
Juhatuse esimees